

ת"פ 41985/10/17 - מדינת ישראל נגד ר ד

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 41985-10-17 מדינת ישראל נ' ד(עציר)

לפני המאשימה	כבוד השופט אמיר דורון
נגד הנאשם	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אבנעים
	ר ד (עציר) ע"י ב"כ עו"ד פ. ברוש

החלטה

בקשה שכותרתה: "בקשה בהולה לקבלת מסמכים משירות בתי הסוהר" (**הבקשה**).

כתב האישום, הבקשה והתגובה שהוגשו בכתב

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום בתיק שבכותרת, בו נטען כי ביום 21.10.17, במסגרת ויכוח בינו לבין אשתו (**המתלוננת**), איים עליה בפגיעה בה ובבנו (**המתלונן**), בכך שאיים עליה כי יהרוג אותה ואת המתלונן באמצעות סכין ומסור.

כשניסה המתלונן להפריד בין הנאשם למתלוננת, נטל הנאשם סכין ממתבח הבית ואיים על המתלונן בעודו אוחז בסכין, באומרו לו כי באמצעות הסכין יהרגו.

ביום 22.10.17, תקף את המתלוננת בכך שסטר לה. מיד לאחר מכן, בעודו אוחז במסור, איים הנאשם על המתלוננת באומרו לה שיערוף ראשה. כאשר ניסה המתלונן להגן על המתלוננת, נטל הנאשם מיכל בו תרסיס חומר הדברה, והצית את החומר שניתז ממנו לכיוון המתלונן. כתוצאה מתקיפה זו, נגרמו למתלונן חבלות בדמות כוויות בידי.

הבקשה:

2. ביום 29.1.18, הגישה המאשימה הבקשה, וציינה בה כי הנאשם שהודה במעשים המיוחסים לו בכתב האישום, טען שלא היה אחרי למעשיו, ומכאן שטען כי קמה לו הגנת אי שפיות הדעת, כאמור בסעיף 34ח' בחוק העונשין (**הטענה**). בתיק קבוע דיון הוכחות לשמיעת עדות המומחים בתחום הפסיכיאטריה ביום 7.2.18.

3. לשיטת המאשימה, על מנת שניתן יהיה לבחון הטענה לעומק, הרי שמן הראוי שבפני בית המשפט והפסיכיאטר המחוזי, תהא התמונה המלאה ומלוא החומרים הרלוונטים שיש בהם כדי להעיד על הלך התנהגות הנאשם בסמוך לביצוע העבירות. נוכח זאת, עתרה לקבלת צו המורה לשירות בתי הסוהר, להעביר לצדדים את מלוא החומרים הנוגעים למעצר הנאשם, לרבות תיקו הרפואי, תיקו הסוציאלי, וכל יישום אחר המתעד שיחות עם המשיב או התרשמות גורמי שב"ס מהתנהגות הנאשם במהלך מעצרו הנוכחי.

תגובת הנאשם:

4. ביום 30.1.18 הגישה ב"כ הנאשם תגובתה, במסגרתה הבהירה התנגדותה לבקשה, תוך שטענה כי לא ברור מהו מקור הסמכות החוקית של המאשימה להגיש הבקשה, וממילא מדובר במסמכים החוסים תחת חיסיון רפואי, והעברתם למאשימה, תפגע משמעותית בחיסיון זה ובפרטיות הנאשם.
5. עוד סברה ב"כ הנאשם, כי חזקה שהפסיכיאטר המחוזי בחן את כל החומר הרלוונטי עת הוציא תחת ידו חוות הדעת בעניין הנאשם.

טענות הצדדים בדיון

6. ביום 31.1.18, התקיים דיון בו שבו הצדדים על עמדתם והוסיפו דברים.

תמצית טענות המאשימה:

7. לדידה של המאשימה, החומר שעמד בפני הפסיכיאטר המחוזי היה חלקי ביותר, ומשכך עותרת כיום לקבל את הבקשה שכן החומר המבוקש על ידה, רלוונטי לקביעת מצבו הנפשי של הנאשם סמוך לביצוע העבירה.
- עוד סברה כי יש חשיבות לקבלת מידע האם היו אירועים המעידים על מצב פסיכוטי, העולים ברישומי גורמי שב"ס שפגשו בנאשם. קיים מזכר של רופא שב"ס שראה את המשיב לאחר האירוע, ומאותו רגע והלאה בבדיקה נוספת של אותו רופא ושתי בדיקות נוספות של הפסיכיאטר המחוזי, לא נצפה הנאשם במצב פסיכוטי. המאשימה אחזה בעמדה לפיה יש חשיבות לדעת האם הנאשם קיבל טיפול תרופתי כלשהו שהביאו למצב הפסיכוטי ממנו התרשם ד"ר גריסרו, לבין הרמיסה המוחלטת בה היה בבדיקות מאוחרות יותר, ובשים לב לאמירת הנאשם כי לא קיבל טיפול תרופתי ולא צרך תרופות. עוד סבר כי בקשת הפסיכיאטר המחוזי שהוגשה בתיק אתמול, מחזקת את עמדת המאשימה. לא ברורה עמדת הנאשם המתנגדת להליך זה.

כאשר נשאל על ידי בית המשפט האם ניתן יהא לוותר על קבלת המסמכים על ידי המאשימה, אם תינתן החלטה להעבירם ישירות לפסיכיאטר המחוזי, הבהיר כי אין התנגדות להעברת החומר המבוקש גם לפסיכיאטר המחוזי, אלא שהמאשימה מבקשת לקבל עותק, שכן במידה ותבקש לחלוק על חוות דעת זו, תזדקק לחומר המבוקש עתה.

משנשאלה המאשימה מה הבסיס החוקי לבקשתה, הסביר ב"כ המאשימה כי מדובר בחומרי חקירה לכל דבר, שממילא יש למאשימה אפשרות להשיגם בדרך של ביצוע 'השלמת חקירה' לאחר הגשת כתב האישום. כאשר נתבקש להפנות את בית המשפט להחלטת בית המשפט במקרה דומה, הפנה להחלטה בתיק 27330-10-17, שם בהסכמת הצדדים ניתן הצו המבוקש. שב והביע תמיהה על התנגדות הנאשם לבקשה, ובשים לב לעובדה כי לדידה של המאשימה, לא ניתן להעלות טענה שבמהותה היא טענה בדבר מצבו הרפואי של הנאשם, ובאותה נשימה למנוע גישה למסמכים רלוונטים בטענה כי קיים חיסיון רפואי.

תמצית טעונו ב"כ הנאשם:

8. ציינה כי הבקשה נאמרה בע"פ בדיון שהתקיים לפני מספר ימים בפני כב' הש' ליבדרו, שביקש מהמאשימה (לא לפרוטוקול) להצביע על מקור הסמכות לבקשתה, וביקש כי הבקשה תוגש בכתב. עד לשלב זה, לא ברור מקור הסמכות, והמאשימה לא ציינה אותו בטיעוניה. החומר המבוקש על ידי המאשימה, מצוי תחת חיסיון רפואי

וסוציאלי, ואינו מעניינה של המאשימה.

בעניינו של הנאשם הוגשו שתי חוות דעת על ידי הפסיכיאטר המחוזי, והוא עתיד להגיש שלישיית. לכן הגיש הפסיכיאטר המחוזי, בקשה לבית המשפט. עוד ציינה כי בעבר, כאשר הדבר היה רלוונטי, העבירה מסמכים חסויים של הנאשם למאשימה. משיחה שערכה עם לשכת הפסיכיאטר המחוזי, הבינה כי האחרון פנה לגורמי שב"ס לקבלת חומר החוסה תחת חיסיון של הנאשם.

לשאלת בית המשפט, הסכימה כי ככל שהפסיכיאטר המחוזי יבקש לראות החומר המבוקש על ידי המאשימה, לא תהא לנאשם התנגדות לכך - לרבות הסרת החיסיון שלו בנסיבות העניין, ובלבד שחומר זה יהיה לעיניו בלבד והסרת החיסיון תעשה למטרה זו בלבד, ולא יועבר החומר לעיון המאשימה.

והרי ברי, לדידה של ב"כ הנאשם, כי הפסיכיאטר המחוזי עושה מלאכתו נאמנה, ואוסף את המסמכים הרלוונטים לדעתו, ואין קשר, ולא צריך שיהיה כזה, בין עבודת הפסיכיאטר המחוזי לבין המאשימה.

לדידה של ב"כ הנאשם, בשלב זה, ובטרם התקבלה חוות דעת שלישית של הפסיכיאטר המחוזי, גובר השיקול בשמירה על זכות הפרטיות של הנאשם, על פני כל שיקול אחר. ציינה כי גם פקודת הראיות קובעת שאין חובה על נאשם לחשוף מסמכים או חומר הקשור בו, למעט חוות דעת מומחה.

כעת, משאין חוות דעת של הפסיכיאטר המחוזי, הרי שאין בסיס לבקשת המאשימה, והרי גם המאשימה לא יודעת מה היא תוכן חוות הדעת, ויכול ותוכנה ישנה עמדת המאשימה.

מעבר לכך, ציינה כי בכל הדיונים שהתקיימו עד כה בעניין הנאשם, לרבות בהליך שהתקיים בבית המשפט העליון, נשאלה המאשימה האם יש לה חוות דעת נגדית, והאם יש בכוונתה לגבש פאנל של מומחים והתשובות לכך היו שליליות, או לכל הפחות לא חד משמעיות, עת טענה המאשימה כי מבקשת היא שלא להקדים את המאוחר למוקדם. עמדת המאשימה, היא בבחינת מסע דיג, הפוגע בפרטיות הנאשם.

עוד ציינה כי בית המשפט (כב' הש' ליבדרו) אמר למאשימה כי תוכל לחקור את הפסיכיאטר על דוכן העדים, ולברר האם הנאשם קיבל תרופות אם לאו. בנוסף, תוכל המאשימה להביא חוות דעת נגדית מטעמה. עתרה לדחיית הבקשה.

דין והכרעה

9. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה, ולאחר ששמעתי את דברי הצדדים, מצאתי מקום שלא לקבל את הבקשה במלואה, אלא להורות על העברת המסמכים המבוקשים לעיונו של הפסיכיאטר המחוזי בלבד, מהנימוקים המפורטים להלן;

א. **המקור הנורמטיבי לבקשה והאיזון הנדרש כדי בחינתה** - עיון בבקשה, אינו מעלה כל הפניה של המאשימה למקור נורמטיבי המאפשר קבלתה. שאלה מפורשת שנשאלה בדיון על ידי בית המשפט בסוגיה זו, זכתה למענה לקוני משהו, לפיו המאשימה רואה במבוקש על ידה חומרי חקירה. המאשימה, מחויבת בפעולה על פי עקרון החוקיות, הקובע כי מוסמכת היא לפעול מכוח הסמכה מפורש בחוק או מכוחו, ומה שאינו מותר על פי דין - אסור. לעניין זה ראה אמירת בית המשפט העליון בע"פ 2144/08 **אברהם מונדרוביץ נ' מדינת ישראל** (14.1.10)(פורסם במאגרים):

עמוד 3

"המשפט הפלילי הושפע באופן מכריע מהמהפכה שחלה בתפיסת זכויות האדם בישראל. מהפכה זו השפיעה על הרובד המהותי של הדין הפלילי ועל העקרונות המרכזיים שבו, ובהם עיקרון החוקיות בפלילים, ודרכי הענישה; לא פחות מכך, היא השפיעה על ההליך הפלילי, שעיקריו קשורים קשר אמיץ להגנה על חירותו של הפרט."

הבקשה שהוגשה על ידי המאשימה נושאת את כותרת "בקשה בהולה לקבלת מסמכים משב"ס", אך בעיקרה היא בגדר בקשה לקבלת חומרי חקירה.

בקשה לקבלת חומרי חקירה, היא בקשה המוגשת, כאמור בסעיף 74 בחוק סדר הדין הפלילי (החוק), על ידי הנאשם או בא-כוחו.

לא בכדי לא ציינה המאשימה מפורשות את סעיף החוק המאפשר לה לקבל את חומרי החקירה האמורים, וייתכן שהמאשימה עצמה סברה כי סעיף 74 בחוק, אינו מאפשר לה לפנות בבקשה זו.

מכל מקום, ברי כי בהעדר הסמכה חוקית נטענת לקבלת בקשת המאשימה, הרי שמתחדד ביתר שאת הצורך בבחינת הבקשה והגלום בה, אל מול הפגיעה הצפויה בפרטיות הנאשם כטענתו.

כאשר על הפרק סוגית החיסיון הרפואי של הנאשם, שאין חולק כי הוא היחיד שיכול לוותר עליו בנסיבות אלו, על בית המשפט לבחון את הבקשה במסגרת השיקולים הבאים:

האיזון בין קבלת הבקשה והשגת המסמכים המבוקשים על מול השמירה על פרטיות הנאשם וזכותו לכבוד; חיוניות המידע החסוי; בחינת האפשרות ל'הקטנת הנזק' האפשרי לפרטיות הנאשם באמצעים אחרים שאינם קבלת הבקשה; ובחינת העובדה הקיימת של א-סימטריה בין המאשימה לנאשם במקבילית הכוחות שלהם.

נדמה כי בשקלול כל הגורמים לעיל, עולה תמונה לפיה בקשת המאשימה, בשלב זה, פוגעת בצורה חמורה מידי בפרטיות של הנאשם ובחיסיון הרפואי שלו, ללא כל הצדקה נראית לעין.

הדבר נגזר, בין היתר, בבחינת חיוניות המידע המבוקש על ידי המאשימה, בעת הזו, לצורך קביעת מצבו הרפואי נפשי של הנאשם, כעת או בסמוך לאחר ביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. והרי ברי, כי המסמכים המבוקשים כעת על ידי המאשימה, מבוקשים על ידה במטרה לאפשר קבלת חוות דעת מלאה שתוכן על ידי הפסיכיאטר המחוזי.

קיימת אפשרות מוחשית לצמצם, עד כדי איון, הפגיעה בחיסיון הרפואי של הנאשם, עת הסכים הנאשם להעביר את המסמכים האמורים לעיונו של הפסיכיאטר המחוזי בלבד. הסכמה זו, שגם המאשימה לא התנגדה לה במהותה, תאפשר לפסיכיאטר המחוזי ללמוד את הנתונים הנדרשים, ככל שזקוק הוא להם, ולשלבם במסגרת חוות דעתו שתוגש בתיק.

דרך זו, של העברת החומר המבוקש לידי האמונות של הפסיכיאטר המחוזי, שחוות דעתו ניטרלית ואינה מוגשת מטעם מי מהצדדים, הינה הדרך העדיפה בנקודת זמן זו, הן מבחינת השמירה על פרטיות הנאשם, והן באשר לבחינת חיוניות המידע החסוי ומשקלו בהליך זה.

באמצעות העברת החומר הנדרש כאמור, בוחר בית המשפט בדרך המאזנת בצורה נאותה, בין רצון המאשימה לפעול לגילוי האמת, ואין חולק כי זהו תפקידה, לבין רצון הנאשם להגן על עצמו תוך שמירה על זכויותיו.

ב. **השיהוי בבקשת המאשימה** - כתב האישום נגד הנאשם הוגש ביום 23.10.17 בסמוך למעצר הנאשם. הצדדים אמנם לא הציגו בפני מותב זה את חוות הדעת שהוגשו בעניינו של הנאשם במסגרת הליך מעצרו, אך עולה מהטיעונים שנטענו, תמונה לפיה קיימות שתי חוות דעת פסיכיאטריות כאמור בעניינו.

תמונה בעיני בית המשפט העובדה, שהמאשימה 'קפאה על שמריה' עד למועד זה, ולא טרחה להשיג את החומר המבוקש על ידה, גם לא במסגרת השלמת חקירה בסמוך לאחר הגשת כתב האישום, או לאחר קבלת חוות הדעת הפסיכיאטרית הראשונית ביחס לנאשם, אלא עותרת לקבלתו כעת, ימים בודדים בטרם יישמעו המומחים בעדות בפני בית המשפט ביום 7.2.18.

שיהוי זה, מעלה האפשרות כי המאשימה עצמה סברה כי אין נחיצות ממשית בחומר המבוקש על ידה כיום.

ג. **העדר כוונה עכשווית לקבל חוות דעת פסיכיאטרית נגדית** - המאשימה הצהירה כי מבקשת היא לשמור על האפשרות להגיש חוות דעת נגדית לחוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי. אך, מנגד לא סתרה טיעוני ב"כ הנאשם, עת הבהירה לבית המשפט כי המאשימה נשאלה, חזור ושאל, בהליך המעצר ובהליך שהתקיים בבית המשפט העליון, האם יש בידיה חוות דעת נגדית, או האם יש בכוונתה להציג חוות דעת כזו, ותשובתה לא הייתה חד משמעית.

בהינתן נתון זה, הרי שיש בכך, לכל הפחות, כדי להשמיט את הקרקע מתחת לעצם דחיפות הבקשה כאמור בכותרתה.

ד. **האפשרות לחקור את הפסיכיאטר המחוזי** - ביום 7.2.18 קבוע דיון הוכחות בו יעידו המומחים לפסיכיאטריה, אשר יתייחסו לחוות הדעת שהוגשו בעניינו של הנאשם. במסגרת זו, יעיד גם הפסיכיאטר המחוזי. אזי תוכל המאשימה להתייחס לחוות דעתו האחרונה (שיש להניח ותוגש עד למועד הדיון), ולברר עימו את הסוגיות המטרידות אותה, והיוו הבסיס לבקשה. הליך זה, ואולי אף הליך במסגרת סעיף 108 בחוק, הוא ההליך שיכול ומהווה אכסניה ראויה יותר למבוקש בבקשה.

ה. **ההסכמה להעברת החומר המבוקש לידי הפסיכיאטר המחוזי** - טוב עשו הצדדים, עת לא הביעו התנגדות להעברת החומר האמור לידי האמונות של הפסיכיאטר המחוזי. הדבר יכול לקדם בצורה משמעותית את בחינת עניינו של הנאשם על ידי גורם המקצוע הרלוונטי, ולאפשר לבית המשפט לקבל את התמונה המלאה באשר למצבו הנפשי העדכני של הנאשם. כאשר קיימת הסכמה כזו, הרי שברי, כי לאחר בחינת מכלול הנתונים והשיקולים לעיל, יש לפעול לאורה, עת מהווה היא איזון ראוי בין האינטרסים השונים והנוגדים של המאשימה ושל הנאשם.

משכך, מורה אני לשב"ס להעביר באופן מידי, ככל שחומרים אלו קיימים בידו, את עותק תיקו הרפואי של הנאשם, תיקו הסוציאלי, וכל רישום אחר המתעד שיחות שבוצעו עם הנאשם על ידי גורמי שב"ס, דוחות פעולה או מסמכים אחרים שרשמו גורמי שב"ס באשר לנאשם לאחר מעצרו והעברתו למשמורת.

מובהר, כי מסמכים אלו יועברו לעיון הפסיכיאטר המחוזי בלבד.

המזכירות תודיע ההחלטה באופן מידי לצדדים, לפסיכיאטר המחוזי ולשירות בתי הסוהר (בדגש על האחראים על הנאשם במקום כליאתו כעת).

ניתנה היום, ט"ז שבט תשע"ח, 01 פברואר 2018, בהעדר
הצדדים.